19-ter Jahrgang Nr. 126 Jüdische Pester Zeitung. Montag, 14. November. 1887.

Redaction u. Administration
befinden sich:
BUDAPEST,
Waitzner-Ring Nr. 15.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden 8str. W.
Halbjährig 4 Gulden 8str. W.
Vierteljährig 2 Gulden 8str. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. — kr. ö. W.
Halbjährig 5 Guld. —kr. ö. W.
Vierteljährig. 2 Guld. 50 kr. ö. W.
Pränumerationen
werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס אָרגאַן. ערשיינט וואָכענטליך דרייִמאָל.

עדאַקציאָן אונד אַדמינים-
טראַציאָן בעפינדען זיך:
בודאַפּעסט,
וואַימצנער-רינג נו. 15.
פּראַנומעראַציאָנס-פּרייס:
פיר אָסטערייך-אונגאַרן
גאַנציעהריג 8 גולדן אָסטר. וו.
האַלביעהריג 4 גולדן אָסטר. וו.
ווירטעליעהריג 2 גולדן אָסטר. וו.
פיר'ס אויסלאַנד
גאַנציעהריג 10 גולד.— קר. ע. וו.
האַלביעהריג 5 גולד. — קר. ע. וו.
ווירטעליעהרי. 2 גולד. 50 קר. ע. וו.
פּראַנומעראַציאָנען
תערדען יעדען טאָג אָנגענומען.
אַנצייגען ווערדען
נאָך איינליגענדעם טאַריף בערעכנעט.

בודאַפּעסט מאָנטאָג כז׳ חשון, תרמ״ח. Erscheint wöchentlich dreimal. ניינצעהנטער יאהרגאַנג נר. 126. 1887

דער רוסישע שטאַאַטסקרעדיט אין דייטשלאַנד.

טעלעגראַמען אויס בערלין מעלדען, דאַס דיא דייטשע רייכסבאַנק דעם בעשלוס געפאַסט האָבען, רוסישע שטאַאַטספּאַפּיערען נישט מעהר צו בעלייהנען, איז דיעשעלבע קיינע פאַרשיסען צו ערטהיילען. ווען מאַן בעדענקט דאַס בוכמאַרק וועלכעס דער פּראַזידענט דער דייטשען רייכסבאַנק איז, זאַ מוס מאַן דער אייגען טראַגאַדיע אייגע גראַסע פאָליטישע בעדייטונג בייגעסען. דיעזע מאַסרעגעל געוויינט אויא מעהר אין וויכטיגקייט אלס וויא גערעדט ווערדען, דאַ דער בעזיץ דעס קאַיזערס אלעקסאַנדער דער ביא קאַיזער ווילהעלם אין בערלין, בעפאַרשטעהט. אין פאָליטישען קרייזען ווערד דיא אַכט זאַ איפנעפאַסט אלס וואַלטע בוסמאַרק דעם צאַר צו פערשטעהען געבען, דאַס מאַן אין בערלין נישט דאַראַן דענקט, דאַס דיא רוסישע פייניאַנצען צו בעוויליגען.

דאַס דיא רוסישען ווערטפּאַפּיערע דאַדורך איין העפטיגען שלאַג נאַך רוקקוואַרטס ערליידען, איז וועלבעסטערשטאַנדליך. דאַס אבער דער דייטשע רייכסקאַנצלער דורך דיעזען שריטט גיכטיג אנדערעס בעצווייקעלט האָבען וואָלל, אלס דעם רוסישען רייכע איין באַדאַפטען שטייד צו שפּיעלען, איז שווער דענקבאַר.

עס איז וואַהר, דאַס רוסישאַר דען פאָלקס-ווירטהשאַפטליכען קרייזען גענען אַלדעם, וואַס דייטש איז, אייגעלייטעט האָט: גענען דאַס דייטשע גע-וועבע, גענען דאַס דייטשע בעאַמטענטהום, גענען דיא דייטשע שפּראַכע; עס האָט אלזאָ פאַלליאַיד פערדיענט, דאַס אים דייטשלאַנד דעם מיט גליכעם מאַאַס בעצאָהלט. וואָרום האָט אבער בוסמאַרק דאַרום גראַדע בין יעצטע גוואַרטעט? וואָרום פּרוטעסט דער דייטשע רייכסקאַנצלער דעם רוסישען קרעדיט גראַדע יעצטע אייגען שלאַג אויס געוויכט דאַ דער רוסישע קאַיזער זיך צום בעוויכט דעם דייטשען קאַיזערס פאַרבעי״יטעט?

ער ווילל דאַמיט פאַר גאַנז אייאַאַ דען גרייזאַמען אייפשטעללען, דאַס איין שטאַאַט דער אייגענער זיך אין קרייזען דענקט אויך מיט ווען ער-אבערגעוויסטיגען אידעען איין דעם גאַנצען וועלט-טהיילל אייאַלדיס דאַשטעהט קיין פערטרייען אייג-ציפּלאַסען פערטראַן. דאַס דער קרעדיט אייגעס אַלטען שטאַאַטעס אינדאַלטבאַר וויא.

אַב גיין אינשיר אַלטען אינשטאַרען דיא מאַ-ווער-צוואַמענקונפט אין בערלין אין דעם יאָהר אייגער אגאַהדעיגע רוסישלאַנדס אין דייטשלאַנד צו דייטען ווייטר קאַנן יעדער איך גאַנץ אינפאַלליבעל מעגע לייכט בעגאַרטהיילען.

עס מאַג איך ווען דאַס דער מוט זאַ גראַס-סער פאָליטישער פאַרזיכטיגע וויא קיין אנדערער שטאַאַטסמאַן בעגאַבט פיהרט בוסמאַרק, דעם איך דעם קרעדיטפּאַס שטעהענען רוסישלאַנד דעם-האַלב דען קרעדיט געגעבען האָבען עס דעם-ווערדען. ווענגסטענס נישט מאַלזאָ וויא, זיך מיט דייטשלאַנד גלייך צום קרעדיט גענען דייטש-לאַנד צו דייטען.

דיא פערפיגונג דער דייטשען רייכסבאַנק ווירפט דאַס רוסישטע ליכט איך דיא נישטיגקייט דער בעדייטונג דער בעפאַרשטעהענדען קאַיזערבעזיעהונג אין בערלין.

פאַם דייטשען קראַנפּרינצען.

אַם פרייטאַג וואַרען גיסטיגערע נאַכרישטען אי-בער דאַס בעפינדען דעם דייטשען קראַנפּרינצען איינגעלייפען. דאַר וואַרדען דיעזעלבען לייטער צו צו באַלד פאַן יעדער ערשטען פערדראַגנען. עס שיין קיין צווייפעל מעהר דאַרובער צו הערשען דאַס דאַס ליידען דעם קראַנפּרינצען מאַהאַלדיג קרעבזאַרטיגער נאַטור וויא.

בערלינער דעפעשען זאָגען: דיא פרייד וואַר לייטער איין פערפרייהטע אויר מיט איינעם שלאַג מאַכט וויא דער טיעפסטע בעשטירצונג פלאַטען. — דיא אַרצטע לעגען בעראַטהונג אין פאַן-עמאַ האַט אין טרי-רינגעם רעזולטאַט ערגעבען. דיא צום קאַזוילעם צוגעגאַנגענען דייטשען אַרצטע האָבען אין שטימען אַנערקאַנט, דאַס דיא אים פרייאַרדע פאַם בערלינער פּראַפעסאָר בערגמאַנען איפנעשטעללטע בעהאַנדלונג דאַס דאַס ליידען דעם דאַזיגען פאַציענטען אין קרעבזאַרטיגע וויא אין פאַלל שטאַרבען ווערדע. דאַס ליידען האַט יעדעם ווייטערען אים ווייטערען אַפּעטיט אויר דיא אַרצטע ערקאַנטען. דאַס גיעמעהר אין אַ אַפּעטיט אַזאַן גוטע אין אַיסזיכט אויף אַ פאַלל בעזעטען ווערדע. דער קראַנפּרינץ וואַרד אויך ווען אַיסדרוקליכען וואַרט פאַם דעזעלבען דער בעראַטהונג פערשטאַנדען. ער צאַג זיך צוריקען. נאָך אייגעטרעטענער אי-בערלעגונג עקלאַרטע ער: אַ אינטערוואַל דיא אפּעראַציאָן אינטערבליען. וויא עפּעטשטעהט גענען דיא דאַזיגען פרייטאַגס-טעלעגראַמען פאַן דעם לאַזאַרעט פּראַפעסאָר מאַקענזיע אים קאַזעל. דאַלעם עטעהיג דיא טרייטיג גאַכריכט פאַם דעזעלבען קאַנזיליעם טיעף ערשיטטערט. אבער מיט פאַסזיג. דיא שטאַאַטסמיניסטער וואַרדען דאַס לייבען. דיא עקלאַרטע ער האַלטע דאַס ליידען עגטשיעדען פיר קרעבזאַרטיגע אין שטעטע דאַרעפיר דיא פאַלל שטאַנדיגע אויסזיכטען. דעם אַפּעטיט דאַראַן באַלד פאַרצוגעהען דיעזעלבע וויא וואַהל אויך דער אַפּעטיט בעשטעהען. דאַך בעזעטע וויא דיא מאַלבעקען דען קראַנקען אַם לעבען צו ערהאַלטען, וואַהרענד אַלדע אַנדערען מיטעל נור דיא אַרצטע לעגען בעראַטהונג אויס.

פאַם דייטשען קראַנפּרינצען.

אַם פרייטאַג וואַרען גיסטיגערע נאַכרישטען אי-בער דאַס בעפינדען דעם דייטשען קראַנפּרינצען איינגעלייפען. דאַר וואַרדען דיעזעלבען לייטער צו באַלד פאַן יעדער ערשטען פערדראַגנען. עס שיין קיין צווייפעל מעהר דאַרובער צו הערשען דאַס דאַס ליידען דעם קראַנפּרינצען מאַהאַלדיג קרעבזאַרטיגער נאַטור וויא.

בערלינער דעפעשען זאָגען: דיא פרייד וואַר לייטער איין פערפרייהטע אויר מיט איינעם שלאַג מאַכט וויא דער טיעפסטע בעשטירצונג פלאַטען. — דיא אַרצטע לעגען בעראַטהונג אין פאַן-עמאַ האַט אין טרי-רינגעם רעזולטאַט ערגעבען. דיא צום קאַזוילעם צוגעגאַנגענען דייטשען אַרצטע האָבען אין שטימען אַנערקאַנט, דאַס דיא אים פרייאַרדע פאַם בערלינער פּראַפעסאָר בערגמאַנען איפנעשטעללטע בעהאַנדלונג דאַס דאַס ליידען דעם דאַזיגען פאַציענטען אין קרעבזאַרטיגע וויא אין פאַלל שטאַרבען ווערדע. דאַס ליידען האַט יעדעם ווייטערען אים ווייטערען אַפּעטיט אויר דיא אַרצטע ערקאַנטען. דאַס גיעמעהר אין אַ אַפּעטיט אַזאַן גוטע אין אַיסזיכט אויף אַ פאַלל בעזעטען ווערדע. דער קראַנפּרינץ וואַרד אויך ווען אַיסדרוקליכען וואַרט פאַם דעזעלבען דער בעראַטהונג פערשטאַנדען. ער צאַג זיך צוריקען. נאָך אייגעטרעטענער אי-בערלעגונג עקלאַרטע ער: אַ אינטערוואַל דיא אפּעראַציאָן אינטערבליען. וויא עפּעטשטעהט גענען דיא דאַזיגען פרייטאַגס-טעלעגראַמען פאַן דעם לאַזאַרעט פּראַפעסאָר מאַקענזיע אים קאַזעל. דאַלעם עטעהיג דיא טרייטיג גאַכריכט פאַם דעזעלבען קאַנזיליעם טיעף ערשיטטערט. אבער מיט פאַסזיג. דיא שטאַאַטסמיניסטער וואַרדען דאַס לייבען. דיא עקלאַרטע ער האַלטע דאַס ליידען עגטשיעדען פיר קרעבזאַרטיגע אין שטעטע דאַרעפיר דיא פאַלל שטאַנדיגע אויסזיכטען. דעם אַפּעטיט דאַראַן באַלד פאַרצוגעהען דיעזעלבע וויא וואַהל אויך דער אַפּעטיט בעשטעהען. דאַך בעזעטע וויא דיא מאַלבעקען דען קראַנקען אַם לעבען צו ערהאַלטען, וואַהרענד אַלדע אַנדערען מיטעל נור דיא

דער רוסישע שטאַאַטסקרעדיט אין דייטשלאַנד.

טעלעגראַמען אויס בערלין מעלדען, דאַס דיא דייטשע רייכסבאַנק דעם בעשלוס געפאַסט האָבען, רוסישע שטאַאַטספּאַפּיערען נישט מעהר צו בעלייהנען. אייך דיעזעלבען קיינע פאַר-שיסען צו ערטהיילען. ווען מאַן בעדענקט דאַס בוכמאַרק וועלכעס דער פּראַזידענט דער דייטשען רייכסבאַנק איז, זאַ מוס מאַן דער אייגען טראַגאַדיע אייגע גראַסע פאָליטישע בעדייטונג בייגעסען. דיעזע מאַסרעגעל געוויינט אויא מעהר אין וויכטיגקייט אלס וויא גערעדט ווערדען, דאַ דער בעזיץ דעס קאַיזערס אלעקסאַנדער דער ביא קאַיזער ווילהעלם אין בערלין, בעפאַרשטעהט. אין פאָליטישען קרייזען ווערד דיא אַכט זאַ איפנעפאַסט אלס וואַלטע בוסמאַרק דעם צאַר צו פערשטעהען געבען, דאַס מאַן אין בערלין נישט דאַראַן דענקט, דאַס דיא רוסישע פייניאַנצען צו בעוויליגען.

דאַס דיא רוסישען ווערטפּאַפּיערע דאַ-דורך איין העפטיגען שלאַג נאַך רוקקוואַרטס ערליידען, איז וועלבעסטערשטאַנדליך. דאַס אבער דער דייטשע רייכסקאַנצלער דורך דיעזען שריטט גיכטיג אנדערעס בעצווייקעלט האָבען וואָלל, אלס דעם רוסישען רייכע איין באַדאַפטען שטייד צו שפּיעלען, איז שווער דענקבאַר.

עס איז וואַהר, דאַס רוסישאַר דען פאָלקס-ווירטהשאַפטליכען קרייזען גענען אַלדעם, וואַס דייטש איז, אייגעלייטעט האָט: גענען דאַס דייטשע גע-וועבע, גענען דאַס דייטשע בעאַמטענטהום, גענען דיא דייטשע שפּראַכע; עס האָט אלזאָ פאַלליאַיד פערדיענט, דאַס אים דייטשלאַנד דעם מיט גליכעם מאַאַס בעצאָהלט. וואָרום האָט אבער בוסמאַרק דאַרום גראַדע בין יעצטע גוואַרטעט? וואָרום פּרוטעסט דער דייטשע רייכסקאַנצלער דעם רוסישען קרעדיט גראַדע יעצטע אייגען שלאַג אויס געוויכט דאַ דער רוסישע קאַיזער זיך צום בעוויכט דעם דייטשען קאַיזערס פאַרבעי״יטעט?

ער ווילל דאַמיט פאַר גאַנז אייאַאַ דען גרייזאַמען אייפשטעללען, דאַס איין שטאַאַט דער אייגענער זיך אין קרייזען דענקט אויך מיט ווען ער-אבערגעוויסטיגען אידעען איין דעם גאַנצען וועלט-טהיילל אייאַלדיס דאַשטעהט קיין פערטרייען אייג-ציפּלאַסען פערטראַן. דאַס דער קרעדיט אייגעס אַלטען שטאַאַטעס אינדאַלטבאַר וויא.

אַב גיין אינשיר אַלטען אינשטאַרען דיא מאַ-ווער-צוואַמענקונפט אין בערלין אין דעם יאָהר אייג-נער אגאַהדעיגע רוסישלאַנדס אין דייטשלאַנד צו דייטען ווייטר קאַנן יעדער איך גאַנץ אינפאַלליבעל מעגע לייכט בעגאַרטהיילען.

עס מאַג איך ווען דאַס דער מוט זאַ גראַס-סער פאָליטישער פאַרזיכטיגע וויא קיין אנדערער שטאַאַטסמאַן בעגאַבט פיהרט בוסמאַרק, דעם איך דעם קרעדיטפּאַס שטעהענען רוסישלאַנד דעם-האַלב דען קרעדיט געגעבען האָבען עס דעם-ווערדען. ווענגסטענס נישט מאַלזאָ וויא, זיך מיט דייטשלאַנד גלייך צום קרעדיט גענען דייטש-לאַנד צו דייטען.

נאססע, קאלטע שאדעט ניכט!

נור 1.60 פל.

פיר האמען! פיר הערען!

אנדזוכרהיינלך, וואס. דייערהאפט אונד שטויגענד בוללען זיך מיינע דיכסטע־ווינטען איבער־אייס קליידזאם פאסענדען

„שטעפאניע יאקען"

פיר הערבסט אונד ווינטער, פיר האמען אונד מאדכען, אללעס צו דעם גרייכען פרייז פאן נור 1,60 פל. פער ששיקק.

דיעזע בעריהמטען „שטעפאניע" יאקען זינד דאס נאטהווענדיגסטע קלייידונגסשטיק אין גרויא, בריון, מעליד, דראב, באראן, בלויא אונד שווארצער פארבע פאראבזאטז. — ווער איינע יאקכע האט, איזט נענען קארטע אם בעסטען נעשטעלט, דענן דיעזע שטיקען זינד אן יעדע פארפעמאם אז עדהאלטען גלייכמאסיגע קאפיטיאלזאטז אז זינד פאן אינשאטז־בארבע ווערטהיג. — אייסבער דער אבנעמאנגסנאמ־מונג א פל. 1.60 זינד פיר האמען נאך פיינע פאר־טען פארראטהיג.

אייס פיינער צעפיר־ווארלע נור 2.85 פל.	הערדען־יאקען ווערה פיין דוקק אז ווארם פער שט. 1.70 פל.

אלס מאסס נעניגט דיא בעצייכנונג, אב דיא יאקקע פיר נראססע, מיטטלערע אדער קלייגע שאפטער נעווינשט ווירד.

פערנער זינד אם לאגער: 1200 שטיקק ווארמע ווינטער־מעדיצא־ווארל־לייבעל אין פרעשיעדענען פארבען, פיר הערדען אונד האמען אונטערבארדיק, I. קוואלישאט 1.40 פל., II. קוואלישאט 1.20 פ. שט. 1300 שטיקק ווארמע ווינטער־מעדיצא־ווארל־האוזן אז פרעשיעדענען פארבען פיר הערדען אונד האמען אונטערבארדיק, I. קוואלישאט 1.40 פל., II. קוואלישאט 1.20 פער ששיקק.

1000 פאאר דוקקע ווארמע ווינטערשטיפפע פער 3 פאאר נור 1.90 פל.

1250 פאאר דוקקע ווארמע ווינטערוקקען פער 3 פאאר נור 1.40 פל.

900 ששטיקק האמען־אונטערראקקע טריקאט, דיכט אז, ווארם וויא פרעם, מיט פראכטפאל עז, דייטא בז פנפזייטיג־פארבענען באדרוקט אונד פראנצאזישע בעזאטץ פריהער 5 פל. יעצטע נור 1.70 פל. פער שט. אללען אינזענע פערקויפס־אונד פרעזענטשטעללע נעגען אפסענדונגהמט נור בייס

Waarenhaus „Zur Monarchie"

Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse 9. P. J.

אדאלף ראטה'ס

הערען- אונד קנאבען־קליידער־ראגער,

בודאפעסט, קאינסנאפסע 7,

עמפפיעהלט זיין וואלאפפארטיגסט לאגער פאן

וואמער- אונד הערבסט־אנצוגען

וא איך האבען, גיללעטט, איבערצייגהער, ווינטערפא־לעטאטס, האיזלאקס, מעקפסקאגער, שמאדט- אונד רייזעפעלצע, וא וייא קנאבען־קליידער (בלי חשש שעטזן). נאך גייסטער פאזאן צו דען בוללינסטען פרייזען.

בעשטעלונגען נאך מאאס ווערדען בינגען 24 שטונ־דען, מיט איינהאלטונג שבת אונד יו"ט, אנגעפרעגט.

Roth Adolf Herren-Schneider,

Budapest, Königsgasse Nr. 7, in Hause „zur schwarzen Katze", vormals Karlskasserne.

לאהנגעדער נעבענגפערדיענסט!

ווייל זיכען זאל דע פערזאמען צום פערקויפע פאן לאזען אויף ראטען אם זינגע דעם נ.-א. XXXI פאם אחרע 1883 אז, נעזיאהרען האהע פראוויזאן, עזוענטוועלל פיקסעס גע־האלט.

Hauptsädtische Wechselstuben-Gesellschaft

ADLER & Cie, Budapest

וויכטיג פיר ליידענדע.

דיא נייעסטע ערפערזנג איזט דאס פארטאש־שיק, מיט מעפאראטער וכערהייטספארבינדונג פערזעהענע בריוכבאנד, וועלכעס אויס ווייעם נוממי עריינג איזט אונד זיך לויז אויסזאמע דער בעריהמ־טעסטע, אראצע אם בעסטען בעוואהרט, נאכדעם עס זאממטליכע בייא אנדערען בריוכבאנדערן פארזאמסט־דע מאנגעל בעזייטיגט אונד דען פארזהייל האט, דיא אבריוטיגונג דעס בריוכבאנדעס פאן דער הופסט, דאס אויסרייגען דעס בריוכעס אונד אללע פארקאמעמנדען אינאנגעהמליכקייטען צו פערזינדערן אונד דאנן זאן וואהל אן הערען, וויא אויך אן דאמען אונד קינ־דער יעהר לייכט נעשאנען ווערדען. פרייז אינ־ווייס 6—8 פל., דאפפעלט 10—16 פל. פיר קינדער 3 אונד 5 פל.

נראססע ראנער אין אנגלישען אונד פראנצאזי־שען פערבריבבאנדען, וויסענשאפטען, נאכבלבאנ־דאשען, בריבבינדען, אייזענאטיזס, קראמפפאדער־שטרומפפען, לייפפאלטשען אונד אללען צור קאנ־קענפפלעגע נאטהווענדיגען ענזענשטאנדען צו דען בוללינ־פפען פרייזען. עכט פראגאנ. אונד אמבריוקאנישע נוממי- אונד פישבראוען (פראוויזאטיו) פער דמצר, 3—6 פל.

BRÜDER PÁRTOS

Bandagentabrikanten. Budapest, IV.. Kronprinz-(Herren-)gasse 4.

בייא בעשטעללונגען ערזוכען ווייר אום דאס מאסס דעס בעקקענומפאנגס.

וויכטיג פיר רענאלינג־פאכטער.

רום, שלייוויטץ, טרעבער, ליקארע אונד עפסיג ערצייגט מאן אינע אפפאראט בוללינגס מיט עפסענצען אונד אטהערישען אתען פאן

ארנאלד וואטטעריך

בודאפעסט, מאגאקנפאסע, נעגענאיבער דעם אויר־טעמפעל.

אפפעריטיג פערנער: הייזעבראוט וויינבאלעמס גלי־צעריין, עגטווירונגספלוידער, מיטטעל גענען אללע ווין־קראנקהייטען עגטס, פערנער: הימבעריאפט אז־ציטראגונאפט פיר נאזע־פיללונג. דאנן: טעמע גלאנצוויכסע, וואשבלייפארבע, קאבאלווייזע אונד מארבאלקאלק, פרייזקוראנט אונד מאניפי־לאציאנסבוכער אן אללען שפראכען נראטיס.

מצבות.

ארנאלד מאהן'סגראבשטיינלאגער

Budapest, Waitzner-Boulevard Nr. 5.

(אן שבת אונד יו"ט געשלאסען.)

עמפיעהלט זיך אללען ענגען, ווערכע דיא שרייבונג פעללטמ דעם גראבשטיינזעטצענס צו ערפיללען האבען. — זעהר שאנע גראבשטיינע אים מארמאר אונד גראניט זינד אין גראססער אויסוואהל פארראה־טהיג. קארדרעקטע גראווירונגען, זעהר שאנע שריפ־טען מיט עכטער פערגאלדונג ווערדען בעסטענס אויסגעפיהרט.

מיט זיכערהייטס־גורטע אונד בוכשיטצער.

דיא נייעסטע ערפינדונג איזט דאס נאך פראפעסאר בארנא אים אמע־ריקא נייפערפעכטע עלאסטישע בריוכ־באנד פאן פאללישעער. זאזאהל פיר הערען, אלס אויך פיר דאמען אונד קינדער זעלבעס איזט אהנע פעדערן אים ווייגעס נוממי קינסטליך קאנשטרואירט אונד האט דען צווענק, דאסס עס זעלבסט דיא פער־אלטעסטען בריוכע אין קרעצעסטער צייט אין דיא גלייכע לאגע ברינגט אונד דאנן זאזאהל בייא מאן בייא דער אנשטרע־נגנדסטען אר בייט, אדער בייא פיעלעס נעהען, זאאויך נאכסט בייס שלאפען בעגעגט ווערדען, אהנע דאסס דער בריוכליידענ ע אים נערינגסטען אין ווייגעס בעזעטץ נעשטארט ווירד עס איזט פאן נראססע נוטצען, דאסס זעלבעס אויך בייא נאכט אויף דעם לאגער בלייבט, ווייל עס אייגען בעזאנדערס נוטצען, אנגענעהמען דריקק אויף דען ליידענדען טהייל אייסאנס. פרייזע: אייזאמכע מאן 6—10 גולדען, דאפפעלטע פאן 10—15 גולדען, פיר קינדער אום דיא האלפטע בוללינער.

נראסע לאגער אין ענגלישען אונד פראנצאזישע שאפטר־בריוכבאנדערן, וויסענשאפטען, נעזעטצע, אייס נוממי, זאוויא אויך אייס הויזשערלי. דיא הויזשערלי, אונד נוממי־וויסענשאפטען האבען דען צווענק, דאסס זיא דיא ע־ווייטערונג פערהינדערן. — מוסטערשיקען, לוסטפאלטער, בעשטאיינלאגען, פרייזבוכאנשטען, פראוויזאטיוס, נוממי־שטרומפפע אונד אללע נוממי־זאאיינאיזישע. — בייא בריוכבאנדערן בעשטע אנצוגען. אב רעכטס, לינקס אויר דאפפעלט, זאאויך דיא לייבווישע. — עכטע פראנצאזיישע נוממי- אונד פישבראוען־פראוויזאטיוס פיר רוטע, 3—6 פל. בעשטעללונגען מוסטענלס נאכנאהמע אומגעהענד בייא

MORIZ POLITZER, k. k. Bandagist,

Budapest, Franz-Deákgasse.

פרייזקוראנט נראטיס.

דאמענשווארמע פער דטצר, 4 פל. א. ו.

דיא „וואטערבורי"־דעמאנטאאר־טאשענאהר

איזט איין וואהרעס וואונדער מאדערנער טעכניק, דאס אנגאנזיגע עדענאמט אייסעגע (אויס פעניקקעלע נייזילבער), דיא אינאיבערטרעפפלוכע פינקטלוכקייט אונד דער אנגלייכלד בוללעגע פרייז פאן

נור 6 פל. 50 קר.

דאבען אנפאנגלוך מיסס־טרויען נעגען דיעזעלבע עדזוקקטע: דאך דיא פאריאהרעגען פערקויפע אין ענגלאנד 100,000 שט אין דייטשלאנד 82,000 שט. נעבען עבענוא גלאנצענדע ציינגיסס פיר דיא פאר־טרעפפלוכקייט דער אוהר, אלס דער לאהס דער קאנקורענץ, דיא זיך פאר דער „וואטערבורי" פיר־בעטעט ווייל דיא „וואטערבורי" זא איינפאכער קאנשטרוקציאן איזט אונד זא פראציזלך נעהט, דאס אהנע יעדעס ריזיקא 3 יאהרע גאראנטיע געוואהרט ווערדען מאנן אונד ווייל דיא „וואטערבורי", פאללס דענאך יעמאלס נאכהאלט, זא בוללט דעפאריוס ווערד, וויא בייזער קיינע אוהר דער ווערד, צ. ב. איינע נייע פערדער 35 קר.

דיא וואטערבורי וואטס קא.

וואטערבורי, קאנטקטיקוס

פרעיזענגעט שאפאטען פאן נאדראמעריקא.

2,000,000 פל. קאפיטאל. מאליכע פאבריקאציאן 1500 שט. וויא אויך דאס גענערל־דעפאט אונד דע־פאראטריעקקשטאטט פיר אינגארן:

A. Hottelmann,

Budapest, 5. Bezirk, Waitzner-Boulevard 28

איכערגעהמען 3 יאהרע גאראנטיע. — פרייזאונדס נור גענע קאססע אדער נאכנאהמע. —

פאן זר. מאיסטאט דעם קאנג פרייזעגעגרט ק. ק. אייסטלעגליך פרייז, נייפערבעסערטעס

עלאסטישעס בריוכבאנד

מיט זיכערהייטס־גורטע אונד בוכשיטצער.

דיא נייעסטע ערפינדונג איזט דאס נאך פראפעסאר בארנא אים אמע־ריקא נייפערבעסערטע עלאסטישע בריוכ־באנד פאן פאללישעער. זאזאהל פיר הערען, אלס אויך פיר דאמען אונד קינדער זעלבעס איזט אהנע פעדערן אים ווייגעס נוממי קינסטליך קאנשטרואירט אונד האט דען צווענק, דאסס עס זעלבסט דיא פער־אלטעסטען בריוכע אין קרעצעסטער צייט אין דיא גלייכע לאגע ברינגט אונד דאנן זאזאהל בייא מאן בייא דער אנשטרע־נגנדסטען אר בייט, אדער בייא פיעלעס נעהען, זאאויך נאכסט בייס שלאפען בעגעגט ווערדען, אהנע דאסס דער בריוכליידענ ע אים נערינגסטען אין ווייגעס בעזעטץ נעשטארט ווירד. עס איזט פאן נראססע נוטצען, דאסס זעלבעס אויך בייא נאכט אויף דעם לאגער בלייבט, ווייל עס אייגען בעזאנדערס נוטצען, אנגענעהמען דריקק אויף דען ליידענדען טהייל אייסאנס. פרייזע: אייזאמכע מאן 6—10 גולדען, דאפפעלטע פאן 10—15 גולדען, פיר קינדער אום דיא האלפטע בוללינער.

נראסע לאגער אין ענגלישען אונד פראנצאזישע שאפטר־בריוכבאנדערן, וויסענשאפטען, נעזעטצע, אייס נוממי, זאוויא אויך אייס הויזשערלי. דיא הויזשערלי, אונד נוממי־וויסענשאפטען האבען דען צווענק, דאסס זיא דיא ע־ווייטערונג פערהינדערן. — מוסטערשיקען, לוסטפאלטער, בעשטאיינלאגען, פרייזבוכאנשטען, פראוויזאטיוס, נוממי־שטרומפפע אונד אללע נוממי־זאאיינאיזישע. — בייא בריוכבאנדערן בעשטע אנצוגען. אב רעכטס, לינקס אויר דאפפעלט, זאאויך דיא לייבווישע. — עכטע פראנצאזיישע נוממי- אונד פישבראוען־פראוויזאטיוס פיר רוטע, 3—6 פל. בעשטעללונגען מוסטענלס נאכנאהמע אומגעהענד בייא

MORIZ POLITZER, k. k. Bandagist,

Budapest, Franz-Deákgasse.

פרייזקוראנט נראטיס.

דאמענשווארמע פער דטצר, 4 פל. א. ו.

ביישאַף פאַלגערעס: «איך בין אין גראַסער פּער־ערער דער יידישן טראַדיציאָן, ווייל זיא דיא טראַדיציאָן יענעם פאַלקעס איז. איס וועלכעס דיא פּראַפעסטן איז דיא גראַסעסטן ניסטער דער־פאַרגנאַנגען דער. איז איס וועלכעס איך אינטערעסירן אונטשטאַנדן איז. איז דעם פּונקט, דער דעלגיאָן אונטשטאַנדן איז. איז דעם ווייז איך אין בעצוג איף דען גלויבן נאָך אימער פאַן אינאַדער אונטערשיידן. זיא דאַרף עס צווישן אונז בעצוגליך דער נעגעטיוטען פּרינציפּשאַפט איז לעבן אונז אונטערשיידן געבען. דעזעס גרונדזאַטצ דער נאַכטעלעבן איז דיא נאַטור טראַנסצענדענטעלעבן לעבענס נעוויסן." — אים 6 אויך אבערס בעדערטיג בישאַף פאַס דען ראַבבינער האַראַיטן מיט יעזעס בעזוג.

"(דיא פּרעסס בערגער איז. נעמיינד) האַט דעם אלטן ברייב נעמאַסט — איך הייער 8 פּראַטעסטאַנט נעשטיקקטע מאַרטין־לוטהער אלס דער קאַטהאָליקן פאַטעליך צו־נעשיקקט. דעזעלבען וואַרדען פאַן דען הערען פאַרשטעהען יאַל זיאַלף איר נשטאַטנער אם לעצטען פּרייטאַג אין דער זייער האַפּ־בורג אבערגעבען.

"(פּיר דיא אבגעבראַנגטען פאַן דענען־סערדאַהעלי) האַט דער פאַרזיך גראַסס־ראַבבינער הערר צאַדאָק קאַהן דען בעטראַג פאַן 12,719 פּראַנקס גע־נאַמעלט.

"(איין יידישער קאַמטאַנ־דאַנט אין אַסטערריך.) אַס 3־טען ד. וואָרדע אבערסטלייטנאַנט אדאַרף בערער צום אבערסטען איר קאַמטאַנדאַנטן דעם אין לאַ־באַך גאַרניזאָנירטען אַרטילעריע־רעגימענטס ערנאַנט. בעער איז אין באַרטשער יידע איר האַט זיך אלס מאַיאָר אים באַסטיגען פעלדצייג זיא ווער איסנעצייכנעט. דאַסס ער זיך דיא נוסט דעם עריצערצאַנס ווילהעלם אין האַנדס מאַסט ערוואַרבען האַט. אבערסט בעער איז 53 יאָהרע אלט. דער גראַסס־פאַטער וועער געמאַלען וואַר ראַבבינער אין אַסטערראַיך.

"(דער נעשיכטס־פאַרשער ד"ר. דעסס.) וועלכער דאַצענט אַן דער בערלינער אוניווערסיטאַט איר שטרעגליכעער יודע איז, בעפינדעט זיך — וויא דיא גאַרדיטשע אלגעמיינע צייטונג מעלדעט — נעגעוואַרטיג איף אייער וויסענשאַפטליכען רייזע אין אלגעריען, פאַן וויא ער עדסט אים מאַנאַט דעצעמבער נאָך בערלין צוריקקערדט.

"(איינע שפּיר יידישען אל־טערטהומס אין כינאַ.) מעדרעדע פאַן פּ נסערן, אין דיא „מאַרק" איינגעפאַלען אונד בע־דיאַדעט אלס בראַנדענבורגס נעפאַהלונגען נאַכבאַר דע־זען יונגען, פּיס איפּליהענדען שאַאַרב.

דיא פאַסטעריש שטאַדט דעמבלין וואַר פאַן דען שווידען בעזעצט. פאַר דעזער וואַהלבעפעסטיגען שטאַדט לאַנדעטען דיא בראַנדענבורגישען פּרובסען. מעהר אלס איינאַל האַבען דעזע פאַפּסטען איינען אנריף פּערזוכט, אבער יעדעסמאַל מיסבען זיא זיך מיט שאַרקען פּערלובטען צוריקצוזעהען, דענן דיא פּעסטען מיטען אונד דיא מיטהאָלדע בעוואַפענונג לייסבעשאַלדיגען וודרעשאַנד. בראַנדאַ איבערהאַלב אומגאַנג דאַס טיעפע, בריישע, אונאַבערשייטבאַרע מאָאָר דיא מיטען. וועד אין דעזעס מאָאָר געלאַנגען, וואַר פאַסט פיר אימסער פּער־לאַרען; ער אַנגאַ אימסער טיעפער אין דען קלעבריגען אב־גרונד, אים דעם עס קיינע דעפּשטיג נאַב.

אינטשטען דעס לאַנגען זיינער מיטבען ערהאַב זיך דאַס צעלט דעס גראַפען קוריטרטען פיריבריך וויל־הערם. דעזעס צעלט אונטערשיעד זיך פאַן דען איבריגען צעלטען נור דאַרוך, דאַסס עס עשטוואַס גראַסער וואַר, אונד דאַסס אויף זיינער שפּיצע איינע פאַהנע וועהטע, וואַנס אבער וואַר עס עבענוא איינאַך וויא דיא הישטען דער איבריגען אַלדאַטען.

אין דעזעס צעלטענמאַך דאַסס דער הערשער אַן זיינעם איינאַכען שרייבטיש. ער בעשאַפטיגטע זיך איטזיג מיט דער דורכזיכט איינעס פאַר איהם לענגערען נעצייכנע־טען פּראַנעס.

דער דענטשהערנדע פאַטע מערדעטע זיינעם גע־ביעטער דען הערען קאַנצלער ג. וויידנישן.

אטאַלעניטע מיטאַגערד האַבען אים אינגערן פאַן בינא איינען קאַסטאַרען פּוד גמאַכט. זיא פאַנדען אין ס פּ ר ת ו ר ה דעסטען גריפּפּע אים מאַסס־וועס זילבער בעטטעהען. אים דעם פּונקט, דער אים מיטגאַבס פאַן ה אַ נ קאַ נ ן געבראַכט וואַר־דע, ווילל מאַן דען בעוויס אבליטען, דאַסס אין אראַלטער צייט בערייטס יודען אין בינא עקזיס־טירט האַבען.

"(דאַס יודענטהום מיט דעם תלמוד) אינטער דעזעס טיטעל האַט דער ווי־שע קיפּמאַן אין שרייבענלעדרטע משה מאַ־דעלין זאַפּיאַ איינע בראַשורע אין בולגאַרישער שפּראַכע פּערעפּפּנטליכט. אין וועלכער דאַרגעסטאַן ווירד, דאַסס דער תלמוד נור אינע ערקלעריגע דער ביבעל אין פאַן דערזעלבען אינטערגעבאַר וויא, וועהראַלב דיא בעהויפּטונג מאַנ־כער ווייסעניטע, דאַסס דער תלמוד ואַלבע לעה־רען אייפשטעללן, וועלכע צוד ביבעל אים גענגע־וואַסן זיך בעפינדען, אויף ערפינונג אדער אנוויס־סענדיגע בעדוהע.

"(דאַס דענקמאַל דער יידין.) אין דער אטאַלעניטען שטאַדט פּעזאַראַהאַ־בען, וויא ווייר אים מאַנצער אויראַלטע דעזעס אינגע דעפּזבלוקאַנישע פּעראַינע דער יידין בראַ לעזען נאַטאַן אין שטיינגעס דענקמאַל ערריכ־טעט. דעזעס בע האַט זיך דורך בעזאַנדערע פאַטער־לאַנדסלעבן אין גראַסען פאַטריאָטיסמוס גע־לעגענטעט.

"(אינפּרעדליכעס.) דיא פאַל־נישע צייטונגען בריינגען נאַך אימער אייגצעלעי־טען אבער רוסיסע טרופּפּענאַנ־נאַמטלונגען אין דער אַסטערר־ריכיסען אונד פּרוסיסען גרענצע. אים וואַרשוי בעריכטעט מאַן, דאַסס דיא בידען אבגעזאַנדטען דער אייגענבאַהן־לייע וואַנגאַראַד־דאַמבראַוא, וועלכע דען אנשלוסס אין דאַס אסטערריכישע אין פּרוסיסע אייגענבאַהן־נעטען פערטשטעלן, אַ־פאַנגס יאַנער בעשטעהטע דעם אפּפּעזיציאָן פער־קלעד אינטערגעבען ווערדען זאָללען. דיא גרענצע־שטאַציאָן פיר דען פּרוסיסישען אנשלוסס איז פאַס־נאַיצע־וואַנגאַראַוקע, פיר דען אסטערריכישען אַ־שלוסס נראַנצאַ־וואַנגאַראַוקא.

"(הינרכטונג פאַן אַנאַר־כיסטען אין טשיקאַגאַ.) ווען דיא נוהלוסטען, דערען פּראַגאַנדאַ מיט דעם דער אַ־אַרכיסטען פאַסט גלייכלייטער איז, אין רוסלאַנד נעגען דען שטאַאַט אונד דיא נעזעלשאַפט מיט גע־וואַלט־טהאַטען אויסטרעטען, זאָ קאָנען מאַן איהנען אַנוואַר ניכט רעכט געבען. דיא מאַן אידרע פער־ווערפליכען מיטטעל ניכט בילליגען קאָנען; אים גאַנצען קאָנען מאַן יעדאַך אידרע ערבטטערונג געגען דיא אונטערדריקקונג דעס פאַלקעס בעגרייפען. צו פערראַמטען דער אבער יענע אנאַרכיסטען, דיא אין אַמעריקא, אין דעם וועלטטהיל דער אונטר־שראַנקטעסטען פרייהייט, מיט אידרען צערשטאַ־רענסטערקען אויסטיכען. אין טשיקאַגאַ האַט איינע וואַלבע באַנדע דיאַמיט אונטער דיא פאַלקס־מענגע געשלייטערט. וואַבייא מעהרערע מענשען פערוואונדעט אונד אנדערע געטאַדטעט וואורדען. דיא רוכלאָזען וואורדען צום טאַדע פערורטהיילט. אבער דיא פאַלשטערקקונג דעזער גערעכטען שטראַפע וואורדע פערצאַגערט. דיא מאַן דעם פרייען אַמעריקא ניכט גלייך דאַבייא איזט. ווען עס זיך דאַרום האַנדעלט. מעגען פאַס לעבען צום טאַדע פערוואונדעט. זייא דער פערוואר־טהיילטען, פיעלדען אונד שוואַבען, וואורדען אין דער אַנדערען

דיא וועלכסטשטאדטנקייט אינגארנס איסרוקק צו געבען. קיים איזט דיא רעדע דאפאן, דאסס פיר אס. טערריב-אינגארן איגע צייטע וואפפענ-פאבריק אין אינגארן ערריכטעט ווערדען אללא, איר שאן רוקקען דיא טשעכען מיט דעם וואגעשע הערפאר. עס מאנע איגע דרייטע וואפפענפאבריק אין באהמען ערריכטעט ווערדען. עס בלייבט דיעס נאטירליך אין פראמטער וואגעס. דא דיא מאנארכיע צוואר מעהר אלס פיר אייגע. אבער איך קיים גענע פיר צוויי וואפפענפאבריקען בעשאפטיגע האבען דורפטע.

דא פאן איגע בעריים ערוואגטע רעדע דעם עגגלישען פיסטערפאוורעטען לארד סאלס-בארי בים באנקעט דעם לארדמאיארס (בור-גערמייסטערס) פאן לאנדאן לייגט עטצט אים וואלטייר פאר. מיט בעצוג איף אסטערר-רייך-אינגארן איר איטאליען הייסט עס אין דערזעלבען: ווייר האבען קריצליך דיא רעדען איטנעגעביטעטר מאגגער, דער איס-וואלטיגען מיגטער אסטערריך-אינ-גארנס איגר איטאליענס גלעלטען, צווייער שטאאטען, מיט דענען ווייר דורך טיע-פע זימפאטהיען פערבונדען זינד איגר דערען איגטערעסען אין פיעלען הינסיכ-טען גענייא מיט דען איגזרגען צוזאמענפאללען. ווייר האבען איהרע רעדען געלטען, דערען, וועלכע דיא וועלט צו דער האפפענג ערמוטהיגט האבען, דאסס דער פיעדען ערהאלטען בלייבט, איגר ווייר גלוי-בען, דאסס איך דיא דיא צעלע פערפאללען, וועל-כע איך אלס צעל דער גגלטשען פאליטיק פאר-דער הגגשטעללט האבע, גיכט אגע בערעכט-גגע, גיכט אגע גרגר האבען דיא דיא האפפענג איגר איכערצייגגג איכגגשפראכען. דאסס דיא דימפאטהיע עגגלאגד איף איהרע זייטע האבען ווערדען, איך גלייבע, דאסס דיא דימפא-טהיע עגגלאגדס בייאיהגען דען ווירד. אללער איגפלוסס, איבער דען עגגלאגד געבייטען קאגן, ווירד דעגגיגגען גאגצאגן צופאל-לען, דערען בעטרעהגגגען איף דיא ערהאלטגג דער פריעדעגס, דעם רעכטעגס איגר דעם פריעדעגס גג-הייסטעט ווער.

יאס גערעגגט הוסס לאגד, אין דער בולגאריש-ען פראגע צו טהגן? דאס ווייסס מאן נאך גיכט. ווייסדעם צאר אלעקסאגדער אין קאפעגהאגגן ווייללס, דאכטע מאן אין דען הוס-סישען רעגיערגגסקרייזען גיכט אן איגע אגווארט איף אבגיע פראגע, דא אין הוססלאגד דער צאר

געשיכטע דער נייערען צייט.

(175-טע פארלעזונג.)

נאך איינמאל פערזוכטע עס דיא אפפאזיציאן, דען מאמענט אומצושטיסען. פיים IX. וואר אינגרישעטער-לוך, דיא פערקרדיגונג דער אינפעהלבאריקיט דעם מאמענטעס פאור אם 18. יולי שטאמט. דער מאמענט, אין ראשהעם, דייך מיט נאלד נעשטיקקטען מאנטעל אונד נאל-דענער שפיטצענמיצע, וואס מאמענט בעריעגונגסלאו איף איגעם מהראגע אין דער מיטטע דעם האלבקרייזעס דער בישאפ אונד קארדינאל, איין שווערעס נעריוטשטער ראל-טע מיט זייגען דאגגערשלאגען וואהרגענד דער אבשטיס-מונג איבער דיא פעטערסקירכע הין, אומטער דונקלער וואורדע עס אין דעם זוטגגגסמאלע, אונד אלס דער מאמענט זיך ערהאב, אים דיא וואגע דעם גייען גלויבענס, אריטקעלס צו פערלעזען, מוסטע איהם אייגע הערצע פאר-נעדאלטען ווערדען. ער שלאפט מיט אייגער קערצען רעדע, אין נעוואלטיגער רעגגגגגסס טרעיב דיא שטאלצע פערזאמט-לונג בייא דעם פערלאסען דער קירכע אין פערוורגונג אויסאינגאנדער, דאס קאנציל וואורדע בייז צום נאוועמבער פערטאגט.

דאמזומ, בע איזט גיכט ווייערער צוזאמענגעטרעטען. צו דער אנגגעגבענען צייט וואר דער קירכגגשטאאט בע-רייטס דעם קאגגגרייך אומאלען אינגעפלייגט, אונד דער ווערטליכען הערשאפט דעם מאמענטס, אין דעם אי גגע-בליקקע, וואס הערשוכט איהן איבער דיא שראנקען דער מענשהייט ערהעבען וואללטע, איין ענדע גגמאכט וואר-דען. שאן אין דער שטגגדע דער פערקגגדיגונג דער אונ.

פערלאריקייט גגגגגג